

Функе Корнелія

Життя та творчість

"Про письменників звичайно думають, що вони вже давно померли, і не здогадуються, що їх можна зустріти десь на вулиці чи в крамниці", – вустами свого персонажа говорить Корнелія Функе – одна з найвідоміших дитячих письменниць Німеччини. Вона й справді жива-живісінька і мешкає в Каліфорнії, де творить фантастичні історії, які обожають її юні читачі. Функе можна зустріти в крамниці чи на вулиці, проте найкращим доказом її існування є книжки, які виходять щороку.

Функе пише для дітей і про дітей. Вона має педагогічну освіту та три роки як соціальний працівник займалася з підлітками з неблагополучних сімей: "Я бачила, як вони турбуються про своїх братів та сестер, у той час, коли їхнім батькам байдуже. Я бачила, як вони сміються, хоча життя не дає їм для цього приводів. Вони навчили мене багатьом речам, і я досі їхня боржниця". Аби ці діти частіше всміхалися, Корнелія вирішила писати сама. Їхній світ їй близький: герої історій Функе піратки та принцеси-свинарки, дракони та феї і звичайнісінькі хлопці та дівчата, які натрапили на своєму життєвому шляху на справжнісіньке диво. В її книжках дітлахи завжди відважні, розумні й справедливо перемагають Зло.

Покинувши роботу соціального працівника, закохана в літературу Корнелія стала ілюстратором. Проте, за її словами, оформляти нудні книжки – не менш нудна справа, тож вона написала свою історію, не нудну. Перші твори Функе були для дошкільнят – невеличкі тексти з яскравими авторськими ілюстраціями. А 1997 року було надруковано роман для підлітків – "Повелитель драконів". Ця книжка розповідає про добрих, благородних драконів, які харчуються виключно місячним світлом і товаришують з людьми. Згодом вийшов "Володар над злодіями" — про хлопця, який мріяв стати дорослим, і мрія якого передчасно здійснилася. Корнелія здобула шалену популярність на батьківщині, проте їй завжди хотілося більшого. Тож вона попрохала свого кузена перекласти книжки англійською. А видавець Баррі Каннінгем опублікував її романи (саме він свого часу відкрив читачам чарівний світ Гаррі Поттера). Видавець звернув увагу на творчість письменниці, прочитавши лист одинадцятирічної жительки Туманного Альбіону Клари, яка поцікавилася, чому її улюблену авторку не друкують англійські видавництва.

Відтоді Корнелія написала не одну дивовижну історію, всі вони по-своєму причаровують і закохують у себе читачів найрізноманітнішого віку. Її знамениту "Чорнильну трилогію" із задоволенням читають навіть дорослі. Перша книжка збірки "Чорнильне серце" розповідає про дванадцятирічну Мегі та її батька Мортимера, якого дівчинка називає Мо. Він заробляє на життя тим, що "лікує" книжки, працює палітурником. Тож Мегі від самого народження оточують стоси найрізноманітніших книжок, які не вміщаються в будинку. Вона спить разом із ними, читає їх під час їжі та на уроках. Вони її найкращі друзі після тата, звичайно. Дівчинка просто не встигає

затоваришувати із дітьми свого віку, бо мусить часто переїжджати з місця на місце. "Я уявляла це, немов афішу до фільму: дівчинка, яка дивиться за вікно і бачить там незнайомця", – згадує Функе епізод, якому судилося перерости в трилогію.

Отже, одного разу, вкладаючись спати, Мегі побачила за вікном незнайомця. Вона розповіла про нього батькові, і Мо з великою неохотою впустив чоловіка. З підслуханої розмови дівчинка мало що зрозуміла. Чому незнайомиць, якого батько називав дивним ім'ям Вогнерукий, звертається до її батька "Чарівновустий"? Про яку книжку вони говорять? І від кого її ховають? Вже наступного ранку Мо спакував валізи та вирушив із Мегі й Вогнеруки до родички, захопивши із собою книжку, до якої батько дівчинці не дозволив навіть близько підходити. Елінор – одіозна тітка матері Мегі. Вона справжня книголюбка й заповзята колекціонерка. Кожна її кімната досхочу набита книжками, а в бібліотеці зберігаються примірники, які коштують чималих статків. Мабуть, і сама Функе завжди мріяла про таку книгозбірню. Мо сподівається сховати книжку від своїх давніх недругів – Каприкорна і його слуги Басти – проте йому це не вдається, бо Вогнерукий видав його розбійникам. Елінор та Мегі вирушають на допомогу Мо, але їх теж ув'язнюють. Зрештою, всі вони опинилися в темній холодній камері, і батько нарешті розповідає Мегі та Елінор, чому його звуть Чарівновустим та за якою книгою полює Каприкорн, і хто такий цей злодій. Виявляється, що батько Мегі має незвичайний дар – вичитувати персонажів із книжок, які читає вголос. Саме тому він ніколи не читав для Мегі. До того ж, коли із книжки в цей світ приходить якийсь персонаж, хтось обов'язково взамін потрапляє в оповідку. Причому відбувається це абсолютно несвідомо. Мегі було три роки, коли батько читав уголос "Чорнильне серце", на яке полюють розбійники. Звідти він вичитав Каприкорна, Басту та Вогнерукого, але зачитав матір Мегі. Він ніколи не розповідав про це дочці, бо думав, що вона не повірить. Згодом виявляється, що не тільки він уміє оживляти слова. Мегі отримала цей дар у спадок, через що родина мала багато проблем із Каприкорном. Вже багато років єдина його мета – зібрати усі примірники та спалити їх, аби більше ніколи не повертатися додому. Протилежне бажання має Вогнерукий – майстер над вогнем. Він постійно вагається, на чий бік стати, аж поки розуміє, що Каприкорн не відправить його назад. У пошуках цінного екземпляру Мо з дочкою знаходять автора "Чорнильного серця" Фенолію, який пише для них бажане продовження історії, щоб Мегі з батьком зачитали Каприкорна назад. Проте це може вдатися лише тоді, коли сюжет буде логічним. На героїв роману чекає багато пригод; події ближче до кінця розвиваються дедалі швидше. Іноді лише вдача та щасливий випадок допомагають Мегі, Мо та Елінор вибратися з халепи. По ходу історії з'являються нові персонажі. Наприклад, хлопець із "Тисяча й однієї ночі" Фарид, який згодом прив'язався до Вогнерукого й попросив навчити і його приборкувати вогонь. Також читач дізнається, де була всі ці роки мати Мегі.

Злодії у книжці трохи стереотипні. У деяких ситуаціях вони проявляють себе аж надто кмітливо, щоб уже на наступній сторінці скоїти абсолютно дурний і нелогічний вчинок. Через це їхній ватажок Каприкорн не викликає особливого страху, як, скажімо,

Волан-де-Морт, бо читач розуміє, що злодія зовсім нескладно обдурити. А найдобріші персонажі – типові герої. Усі вони, починаючи з малої імпульсивної Мегі та закінчуючи поважною дамою Еліно́р, постійно пориваються рятувати одне одного ціною власного життя.

Функе внесла в книжку багато цікавих фактів з історії книгодрукування. І незважаючи на те, що дії роману відбуваються на початку нульових, у книжці жодного разу не згадано комп'ютер та між іншим сказано про телевізор. Усе обертається навколо шарудіння сторінок, які несуть вікову мудрість, або ж інших, які ще зберегли аромат типографської фарби. Адже, за словами Корнелії, це книжка "про тих, хто любить читати, і для тих, хто любить читати". 2008 року за "книжкою про книжки" було знято фільм із Бренденом Фрезером у головній ролі, а 2012 на екрани планується вихід другої частини трилогії – "Чорнильна кров". Дія цього роману відбувається в зовсім інших декораціях, адже Мегі зачитала себе й Фарида до "Чорнильного серця" із цікавості. Надто вже хотілося їй побувати в світі, де стільки часу провела її мати. Це чарівний світ скляних чоловічків і велетнів, блакитних фей і кобальдів. Але й нових злодіїв теж вистачає, і цього Мегі аж ніяк не очікувала. Вигаданий край розділено навпіл: північ за Тлустим князем, який постійно тужить за померлим сином, а південь за Змієголовом – жорстоким правителем, який не боїться нічого, крім смерті. Проте злодії змінили лише імена, їхні характери не надто відрізняються від негативних персонажів першої частини.

До загадкового світу потрапляють і батьки Мегі, тут вони зустрічають старого знайомого Вогнерукого та його кохану Роксану. А ще в цій місцині вже довго живе зачитаний у власну книгу Феноліо. Саме він пише тексти, які допомагають змінити сюжет на користь Добра. Мегі та Чарівновустому варто лише зачитати написане. Проте у книжці з'являється ще один читець – Орфей. Головну роль йому відведено у третій частині роману – "Чорнильній смерті". Він, мабуть, найнеправдоподібніший з усіх персонажів. Майже всі його вчинки нелогічні, до того ж, він настільки марнославно та самозакоханий, що видається зовсім несправжнім, хоча чи не найбільший інтриган з усіх персонажів, і без нього сюжет розвивався б у набагато спокійнішому руслі. Стосунки між персонажами настільки заплутані, що не завжди пам'ятаєш, хто на кого ображений і за що, хто кого підтримує, і хто за ким шпигує.

Вік читачів Функе зростає, тож персонажі теж мають дорослішати. І ось уже Мегі не знає, кого обрати з двох закоханих у неї хлопців. Втім, фінал трилогії лишився відкритим. Ми знаємо лише те, що історія обов'язково продовжуватиметься...

Покинути "Чорнильну трилогію" письменницю змусила ідея, яка вилилася в роман під назвою "Відчайдушні". Його Функе написала, натхнена казками братів Грім. Початок роману доволі банальний – дванадцятирічний Джекоб потрапляє в інший світ через дзеркало. Очевидно, що письменниці не цікаво творити сюжетні лінії в реальному світі. Як і в інших книжках Функе, Дзеркальний світ повен фей та ельфів, у ньому не чули про технічний прогрес, бо тут панує магія. Через довгих дванадцять років Джекоб зміг потрапити додому й забрав із собою молодшого брата Вілла. Джекоб

і Вілл Відчайдушні є прототипами братів Грім.

Кам'яний чоловік, гойл, напав на Вілла, і він почав перетворюватися на кам'яне створіння. Джекоб намагається урятувати брата – єдину рідну людину, що в нього залишилася. На сторінках книжки читачеві постійно траплятимуться казки братів Грім. Тож якщо ви любите Попелюшку та Рапунцель, Принца-жабу та Ганса і Гретель – ця історія, безперечно, для вас. Сама ж Функе заявляє, що ця книга про любов. Любов між братами, між хлопцем та дівчиною, між батьками та дітьми, між друзями.

У пошуках натхнення для свого роману Функе багато подорожувала, побувала навіть в далекій "північній та холодній" Росії. Адже ніщо так не спонукає авторку до написання, як подорожі. З цієї причини Функе змінила рідну Німеччину на сонячну Каліфорнію, що дуже розчарувало її співвітчизників. Корнелія не збирається повертатися додому, але запевняє, що й у США надовго не затримається. Вона дуже любить Італію (у Венеції там відбувається дія роману "Володар над злодіями") та Шотландію.

Набагато більше Функе прив'язана до родини – дочки Анни й сина Бена. Ще у письменниці є собака й два поні. Також багато уваги вона приділяє доброчинності. Як зазначає сама письменниця, вона заробила достатньо грошей, щоб поділитися із тими, кому вони потрібніші. Соціальний працівник перетворився на мецената. І привела Корнелію до цього дорога складена зі слів – магічних слів, якими на сторінках її оповідей промовляють феї, принцеси і навіть Смерть. Слів, які із радістю ковтають тисячі хлопців і дівчат з усього світу. І хоча їм ніколи не вдасться потрапити до іншої реальності... Та хтозна, адже нема гарантії, що наш світ не є дбайливо виведений чийось пером сюжет!